

Ungge

PÅ BOKS: Emma Selvåg Vegarsdottir har fanget en trehumle. ♣

I PARKEN: Elina Blankevoort og Synne Kaldheim jakter på humler i Rådhusparken i Lørenskog. ♣

humler

REGISTRERING: Når humlene er samlet inn, må de registreres. Til slutt slippes de fri. ♣

forskere

Tekst og foto: **KJERSTI BUSTERUD / NTB**

Elevene ved Luhr skole skal finne ut hvilke humler som summer i nærmiljøet.

Jeg har en! roper Regine Hoel, og holder opp en insektshåv med en humle brummende rundt inne i nettet.

- Jeg tror det er en åkerhumle, sier hun, og lirker humlen forsiktig over på et glass.

- Den er hvit på tuppen, det må være en trehumle, mener Emma Selvåg Vegarsdottir.

Nyttige humler

Du har kanskje hørt at humler er viktige. Humler tar nemlig med seg pollenkorn der de suser avgårde fra blomst til blomst. Disse pollenkornene gjør at blomstene kan bli befruktet og lage frø, frukt og bær. Slik hjelper humlene med matproduksjonen.

Fordi det er viktig å ta vare på humlene, er det også nyttig å vite hvor de ulike humleartene finnes. Foreningen «La Humla Suse» har derfor laget et prosjekt som heter «Unge humleforskere».

Her skal elevene kartlegge humler i sitt nærområde.

På Østlandet er det klasse 5C ved Luhr skole i Lørenskog som har fått oppdraget. De har fått hjelp av humleekspert Erik Wegge Bergvik. Han har lært elevene hvordan man fanger humler, hvorfor humler er viktige, og hvordan man kan kjenne igjen de ulike humleartene.

▲ Hannhumlen kjennes igjen på den gule barten.

Se filmen på
nysgjerrigper.no

Visste du dette om humler?

- Humledronninger ruger på eggene sine slik som fugler gjør.
- Humlenes vinger er egentlig for små i forhold til kroppen. Men siden vingene beveger seg i åttetall, virker de omtrent som små propeller.
- Favoritthuset til humlene er gamle musebol. Der er det lunt og varmt.
- Hannhumler kan ikke stikke, de har nemlig ikke brodd. Hannhumlene kan du kjenne igjen på den lysegule barten.
- Humler er varmblodige. De har vanligvis en kroppstemperatur på mellom 35 og 40 grader, omtrent som mennesker. Humlas evne til å holde kroppen varm gjør at den kan fly selv om det er kaldt ute.

Kart over arter

I Norge finnes det hele 35 ulike humlearter. Noen av dem er veldig sjeldne, andre er mer vanlige.

- På Artskart ser vi at det er veldig få registreringer av humler i Lørenskog. Derfor er det veldig fint at elevene hjelper til med å kartlegge humler her, sier Erik.

Artskart er et kart på internett der man kan se hvor i Norge ulike planter, dyr og andre organismer er funnet.

Fant åtte ulike humler

Elevene ved Luhr skole fant hele åtte ulike humlearter i sitt område. De mest sjeldne var steingjøkhumle og hagehumle.

- Det er viktig å vite hvilke humler som lever her. Hvis noen for eksempel skal sette opp en bygning, og finner ut at det er en sjelden humletype her, så ombestemmer de seg kanskje, sier Emma.

Det er nemlig slik at hvis man bygger mye, kan det gjøre livet for humla vanskelig.

- Hvis alle blomstene blir borte, blir det ikke noe mat igjen til humlene, og da dør de, forklarer Synne Kaldheim.

God fangstteknikk

Elevene har lært en egen teknikk for å fange humler.

- Først må man legge håven over humla, forklarer Synne.

- Humla flyr oppover, og da kan man fange den i håven ved å klemme nettet sammen under humla, fortsetter hun.

Så gjelder det å få lirket humla over i et glass med lokk. Alle humlene elevene finner, må registreres i et skjema. Elevene tar også nærbilder av humlene ved å teipe en forstørrelseslinse på kameraet på mobiltelefonen. Til slutt skal all informasjonen legges inn i Artskart.

- Det morsomste har vært å fange humler, sier Elina Blankevoort.

- Og så har vi lært veldig mye nytt om humler. Som at man kan holde guttehumler i hånda, de kan nemlig ikke stikke! ●